

Es publiquen algunes cartes de sant Josepmaria als fidels de l'Opus Dei

La santificació de la vida corrent, la humilitat, el servei i l'anunci de Crist són els temes que aborden quatre cartes que sant Josepmaria va dirigir als fidels de l'Opus Dei. Ara, es publiquen per primera vegada. Oferim una entrevista a l'editor del volum, Luis Cano, de l'Istituto Storico san Josemaría.

15/09/2020

Amb l'edició d'aquest volum es comença a publicar una sèrie amb les cartes de sant Josepmaria als fidels de l'Opus Dei. De quin tipus de cartes es tracta?

Són escrits dirigits a les persones de l'Opus Dei de tots els temps, no a destinataris concrets. Tracten temes relacionats amb l'esperit i la història de l'Opus Dei, però en la gran majoria tenen validesa per a tots els cristians, ja que sobretot parlen del seguiment de Jesucrist, el tema que de debò interessava a sant Josepmaria. Són pàgines en les quals va voler abocar la seva experiència humana i sobrenatural per transmetre una doctrina i unes vivències que van ser fruit de tota una vida d'oració i de reflexió. Són textos que sorprendran per la seva profunditat i modernitat. Alhora, el to és força familiar, com de tertúlia. No són tractats, ni homilies o meditacions: mentre es llegeixen, és

fàcil imaginar-se com el fundador de l'Opus Dei escriu o xerra en la intimitat amb els seus fills i filles espirituals.

Per què es publiquen ara? No s'havien donat a conèixer mai abans?

Amb la creació de l'Istituto Storico San Josemaría Escrivá, el 2001, es va emprendre la publicació de les obres completes del fundador de l'Opus Dei, amb metodologia crítica, és a dir, amb un estudi atent de les fonts. La posada en marxa d'aquest treball ha requerit temps i ja s'han anat publicant diversos volums d'aquesta col·lecció, en concret vuit. Una vegada acabada la primera fase, en la qual s'han editat les obres que es van publicar en vida, ha sigut el torn dels escrits inèdits. El 2017 va sortir el primer volum d'aquest tipus, amb textos de la predicació. El pas següent ha estat ocupar-se d'un altre

gran grup d'escrits inèdits, les cartes, en l'edició de les quals diversos membres de l'Institut estem treballant des de fa anys i en què tenim molta il·lusió pel gran valor que tenen, segons el nostre parer. De totes maneres, molts fragments d'aquestes *cartes* eren ben coneguts, perquè s'han fet servir parcialment en diverses publicacions, des de fa decennis.

Podríeu introduir els temes principals de les quatre cartes que es donen a conèixer?

La primera tracta sobre la santificació de la vida corrent i del treball al mig del món, en el qual els cristians actuen com el llevat a la massa, que intenta apropar tots els homes i les dones a Crist, és a dir, aquest primer text, relativament breu, aborda el nucli del missatge que difon l'Opus Dei.

La segona se centra en la humilitat, com a virtut imprescindible per a la vida cristiana i per ser fidels a Déu.

La tercera afronta el tema del servei a Déu, a l'Església i a tots els homes que els cristians estan cridats a realitzar al mig del món. M'han semblat especialment suggestius i de gran actualitat alguns passatges en què parla del paper dels fidels laics en la millora i la vivificació amb esperit cristià, de les realitats polítiques, socials, culturals... en les quals viuen i treballen. El tema de la llibertat i del respecte de les opinions dels altres hi és molt present.

Finalment, el quart text, més breu, presenta unes línies guia per a l'anunci de Crist en un món fortament secularitzat. El tema és com exercir la caritat en la tasca de la transmissió de la fe. Conté una forta crida a l'evangelització del nostre món, amb un tarannà amable

i optimista, que penso que resultarà suggestiu per a molts cristians compromesos amb l'evangelització, independentment de si coneixen l'Opus Dei o no.

Quantes cartes hi ha i quin en va ser l'arc temporal d'escriptura? Hi ha un pla de publicació previst?

Hi ha 38 cartes, si es compten només les que sant Josepmaria va considerar com un cicle, és a dir, un conjunt d'escrits força homogenis. En realitat, n'hi ha algunes més, tot i que no sabem si incloure-les en aquesta sèrie de la col·lecció d'obres completes o en altres de dedicades a escrits pastorals. En total es podria parlar de 40 o 45 documents amb característiques molt semblants. El pla és anar-los publicant durant els propers anys.

A més d'aquestes cartes, dirigides als fidels de l'Opus Dei en general, també es publicarà la

correspondència mantinguda amb persones concretes?

Sí. Està previst dedicar una sèrie completa a l'epistolari d'Escrivá, del qual ja han aparegut alguns exemples parcials a la revista *Studia et Documenta*. Es tracta de diversos milers de cartes, per la qual cosa estem estudiant quan començar-ne la publicació sistemàtica i com fer-ho.

Quin era el context històric i eclesial en què es van escriure aquests textos?

No és fàcil respondre, perquè no sabem quant va durar el procés de redacció. En realitat, es podria dir que sant Josepmaria va treballar en algunes cartes en un arc de gairebé 40 anys, perquè va començar a esbossar-les als anys trenta, escrivint textos que després pensava desenvolupar més extensament. Però no va reprendre aquesta feina fins molts anys després. Va treballar a

fons el cicle sencer de les cartes en la seva fase de redacció final en un període que va des de finals dels anys cinquanta fins a principis dels setanta, més o menys; és a dir, en aquells anys va reelaborar completament els antics textos que conservava i hi va afegir cites més modernes, va recórrer a expressions i formulacions més recents del seu pensament, preses de les transcripcions de les seves pròpies paraules en meditacions i xerrades, i hi va afegir noves parts de la seva mà. Com és natural i com és fàcil notar, va fer servir el llenguatge i les idees que tenia al cap en el moment d'aquesta reelaboració, encara que en diversos documents va voler deixar una data pretèrita, com un record —moltes vegades, enriquit amb un valor simbòlic— del començament d'aquesta escriptura. D'aquí ve la diferència d'aquestes cartes amb les missives del seu epistolari, que s'editaran en una altra

col·lecció a part, com hem dit, en les quals la datació coincideix amb el moment de l'escriptura. Tot això s'explica amb detall en la introducció d'aquest primer volum. Penso que, en aquestes cartes, a sant Josepmaria li interessava donar una visió acabada de l'esperit de l'Opus Dei, que tingués una validesa perenne, abans que el Senyor el cridés a l'altra vida.

A molts anys de la seva redacció, i tenint en compte que són cartes dirigides als fidels de l'Obra, en què ha consistit el treball de l'Institut Històric per presentar-les en aquesta col·lecció?

La primera comesa ha consistit a examinar acuradament les fonts i el material previ que tenim, ja que sant Josepmaria va revisar diverses vegades aquests textos i en va produir versions amb lleugeres diferències, algunes de les quals va

destruir, mentre que d'altres no: ha estat necessari fer un treball crític per acarar i determinar la versió que ell va voler deixar com a definitiva.

D'altra banda, es tracta d'una edició comentada, tot i que hem volgut limitar el nombre de notes a les imprescindibles, per no distreure el lector del text principal. Aquest primer volum inclou també una introducció, en què s'explica la història de la redacció d'aquests documents, les seves característiques, etc. i en què s'ofereix una visió de conjunt d'aquest ric patrimoni.